

בעיות מדידה בחשבונאות

מרצה: רו"ח יעל ג'רסי
מתרגלים: רו"ח ארז רוזנברג, רו"ח מורן שמש
סמסטר ב' תשס"ט
מועד א'

H-91

מועד הבחינה:	יום רביעי 15.7.09, שעה 09:00
משך הבחינה:	שלוש וחצי שעות
מס' עמודים:	9 עמודים
חומר עזר:	מחשב כיס בלבד.

נא לענות על כל שאלה במחברת נפרדת.

ב ה צ ל ח ה !

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה

כל הזכויות שמורות © מבלי לפגוע באמור לעיל, אין להעתיק, לצלם, להקליט, לשדר, לאחסן במאגר מידע, בכל דרך שהיא, בין מכנית ובין אלקטרונית או בכל דרך אחרת כל חלק שהוא מטופס הבחינה.

שאלה מספר 1 (40 נקודות):

1. חברת נעם בע"מ (להלן - החברה) עוסקת במתן פתרונות בנושא חיובי לקוחות (billing) לחברות הסלולר. סל המוצרים של החברה כולל 2 סוגי מוצרים, כדלקמן:
 - א) מוצרי מדף - מערכות המיוצרות על ידי החברה באופן שגרתי, מתאימות לכל סוגי הלקוחות (כלומר, אין צורך בהתאמה פונקציונאלית או טכנולוגית של המערכת ללקוח מסוים).
 - ב) מוצרים מותאמי דרישות לקוח - מערכות המיוצרות על בסיס חוזה ספציפי עם לקוח. הקמת המערכת כוללת התאמה פרטנית משמעותית של הפונקציונאליות והאפיונים של המערכת בהתאם לדרישות הלקוח (customization).
2. ביום 15 באפריל 2008 התקשרה החברה בהסכם מכירה כולל בסכום של 9,900,000 ש"ח עם חברת תמר-פון בע"מ (להלן - הלקוח) הכולל את המוצרים והשירותים שלהלן:
 - א) מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS) המותאמת לדרישות הלקוח;
 - ב) מערכת חיובי לקוחות בגין שיחות בסלולר המהווה מוצר מדף; וכן
 - ג) מתן שירותי תמיכה ותחזוקה לתקופה של שנה למערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS) החל מסיום הקמתה.
3. לא קיימת כל תלות פונקציונאלית או חוזית בין מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS) לבין מערכת חיובי לקוחות בגין שיחות בסלולר. כמו כן, בכוונת הלקוח להתקין את המערכות הנ"ל באתרים נפרדים. בנוסף, הוגשו הצעות נפרדות והתנהל משא ומתן נפרד בגין כל אחת מהמערכות, במסגרתו כל אחד מהצדדים היה רשאי לקבל או לדחות כל אחת מהמערכות בנפרד וכן ניתן לזהות בנפרד את העלויות וההכנסות של כל אחת מהמערכות.
4. להלן נתונים לגבי הסכם המכירה עם הלקוח:

מועד תחילה	מועד סיום/ מסירה	מחיר נקוב בחוזה (בש"ח)	שווי הוגן למועד החתימה (בש"ח)	עלויות בפועל (בש"ח)
15 באפריל 2008	29 במאי 2009	6,900,000	לא ידוע	ראה/י להלן
לא רלוונטי	24 באוגוסט 2009	2,000,000	2,500,000	1,800,000
30 במאי 2009	30 במאי 2010	1,000,000	1,500,000	200,000 - התפלגו באופן אחיד על פני תקופת התמיכה והתחזוקה

5. בהתאם להסכם המכירה, התמורה תשולם במזומן על ידי הלקוח מיד עם הוצאת החשבונית. מועדי הוצאת החשבוניות וסכומן הינם כדלקמן:
 - 2,500,000 ש"ח במועד חתימת ההסכם (תשלום זה נעשה בדרך של הנפקת איגרות חוב על ידי הלקוח - חברת תמר-פון בע"מ לחברה ללא תמורה נוספת מצידה; ראה/י סעיף 6 להלן).
 - 9 בדצמבר 2008 - 4,400,000 ש"ח.
 - 30 במאי 2009 - 1,000,000 ש"ח.
 - 24 באוגוסט 2009 - 2,000,000 ש"ח.
- הנח/י כי החשבוניות שלעיל שהוצאו בשנת 2008 מיוחסות קודם לכן למרכיב מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS).

6. לטובת יישוב התשלום הראשון הנפיקה חברת תמר-פון בע"מ לחברה, ללא תמורה, ביום 15 באפריל 2008 2,400,000 איגרות חוב סחירות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, אשר שווין ההוגן לאותו מועד הינו 2,500,000 ש"ח. איגרות החוב אינן צמודות, תיפרענה ביום 15 באפריל 2012 (להלן - מועד הפירעון) ונושאות ריבית שנתית נקובה בשיעור של 5% המשולמת מידי שנה החל מיום 15 באפריל 2009 ועד וכולל מועד הפירעון. במועד ההנפקה סווגה החברה את ההשקעה באיגרות החוב הנ"ל לקטגוריית נכסים פיננסיים זמינים למכירה (ראה/י גם סעיפים 11-12 להלן).
 ליום 31 בדצמבר 2008 שווי השקעת החברה באיגרות החוב של תמר-פון בע"מ הינו 2,600,000 ש"ח.

7. להלן עלויות שכר עובדי החברה, חומרה ורשיונות לתוכנות שנתהוו לחברה בקשר עם פרויקט מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS) ותחזית סוגי עלויות אלה ליתרת הפרויקט האמור לכל אחת מהשנים 2008 ו-2009 (ראה/י גם סעיפים 8-9 להלן):

2009	2008	
בש"ח		
		עלויות בפועל:
1,700,000	3,000,000	עלויות שכר מהנדסי פיתוח
400,000	-	עלויות שכר עובדי התקנה
500,000	150,000	עלויות חומרה
200,000	300,000	רשיונות לתוכנות
-	1,200,000	תחזית עלויות שכר מהנדסי פיתוח ליתרת הפרויקט
-	600,000	תחזית עלויות שכר עובדי התקנה, חומרה ורשיונות לתוכנות ליתרת הפרויקט

8. לטובת פיתוח פונקציונאליות מסוימת במערכת חיובי לקוחות בגין שירותי מסרונים (SMS) התקשרה החברה ביום 25 בספטמבר 2008 בהסכם לקבלת שירותי פיתוח מקבלן משנה בתמורה לסכום של 400,000 ש"ח, אשר שולם על ידי החברה באותו מועד. בהתאם ללוחות הזמנים של פרויקט הקמת המערכת האמורה, שירותי הפיתוח מקבלן המשנה יינתנו כולם במהלך שנת 2009.

9. לטובת פיתוח חלק מהפונקציונאליות הנדרשת של מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS), השתמשה החברה בציוד מעבדה מסוים של מחלקת המחקר והפיתוח. הציוד נרכש ביום 30 ביוני 2007 בתמורה לסכום של 300,000 ש"ח ויתרת אורך חייו השימושיים לאותו מועד נאמדה ב-4 שנים. הציוד האמור מופחת לפי שיטת הקו הישר, ללא ערך שייר. בכל התקופות המדווחות לא חלו שינויים באומדנים אלה. החל מיום 1 ביולי 2008 נועד 30% מזמן השימוש בציוד המעבדה לטובת הפרויקט האמור. ליום 31 בדצמבר 2008 מעריכה החברה כי בתקופה שעד לתום הפרויקט (29 במאי 2009) 40% מזמן השימוש בציוד המעבדה ייעשה לטובת הפרויקט האמור. תחזיות החברה כאמור תאמו את השימוש בפועל בציוד המעבדה בשנת 2009 בתקופה שעד לתום הפרויקט האמור. עלויות פחת אינן מעידות על קצב השלמת הפרויקט.

10. פרויקט מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS) הסתיים במועד המתוכנן (29 במאי 2009). כמו כן, נכון ליום 31 בדצמבר 2008 העריכה החברה כי הפרויקט יסתיים במועד זה.

11. ביום 15 באפריל 2009 (לאחר תשלום הקופון בגין איגרות החוב), בעקבות שינוי בכוונות החברה ובהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39, סווגה החברה את השקעתה באיגרות החוב של תמר-פון בע"מ לקטגוריית השקעות המוחזקות לפדיון. שווין ההוגן של איגרות החוב האמורות לאותו מועד הינו 2,300,000 ש"ח. כמו כן, נכון לאותו מועד מעריכה החברה כי לא קיימות ראיות אובייקטיביות לירידה בערך של איגרות החוב שהונפקו על ידי חברת תמר-פון בע"מ.

12. ליום 31 בדצמבר 2009 מעריכה החברה לראשונה על בסיס תחזיות שוק כי בשל השלכות המיתון העולמי לא תצליח חברת תמר-פון בע"מ לעמוד במלוא התשלומים החוזיים וכי רק

80% מיתרת הקרן ו- 60% מסכום כל אחד מתשלומי הריבית צפויים להתקבל במועד. למועד זה לחברה הכוונה והיכולת להחזיק בכל איגרות החוב האמורות עד למועד הפירעון.

נתונים נוספים:

13. החברה אומדת את שיעור ההשלמה על בסיס עלויות פיתוח בפועל ביחס לעלויות הפיתוח הכוללות החזויות של הפרויקט.

14. לגבי כל המוצרים והשירותים שנכללו בהסכם המכירה עם הלקוח לא קיימת אי ודאות מהותית באשר ליכולת החברה להשלים את פיתוחם, הקמתם, מסירתם ולעמוד בתנאים החוזיים עם הלקוח.

15. הכנסות ריבית, גם לתקופות הקצרות משנה, נמדדות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

16. החברה מדווחת בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

נדרש:

1. בגין הסכם המכירה של המוצרים והשירותים וההשקעות במכשירים פיננסיים, להציג את כל פקודות היומן בספרי חברת נעם בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008.

2. בגין הסכם המכירה של המוצרים והשירותים וההשקעות במכשירים פיננסיים, להציג את כל הסעיפים הרלבנטיים כפי שיופיעו בדוח רווח והפסד של חברת נעם בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 וכן את כל הסעיפים המאזניים הרלוונטיים בספרי חברת נעם בע"מ ליום 31 בדצמבר 2008.

3. בגין הסכם המכירה של המוצרים והשירותים וההשקעות במכשירים פיננסיים, להציג את כל פקודות היומן בספרי חברת נעם בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 (ראה/י גם הערה 2 להלן).

4. בגין הסכם המכירה של המוצרים והשירותים וההשקעות במכשירים פיננסיים, להציג את כל הסעיפים הרלבנטיים כפי שיופיעו בדוח רווח והפסד של חברת נעם בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 וכן את כל הסעיפים המאזניים הרלוונטיים בספרי חברת נעם בע"מ ליום 31 בדצמבר 2009.

הערות:

1. לצורך הצגת היתרות המאזניות אין צורך להפריד בין יתרות לזמן קצר לבין יתרות לזמן ארוך.
2. לגבי ההשקעה באיגרות החוב שהונפקו על ידי חברת תמר-פון בע"מ, יש להפריד ברישום פקודות היומן בין הכנסות ריבית לבין ההכרה ברידת ערך.

שאלה מספר 2 (40 נקודות):

בניין משרדים:

1. חברת "מכונה לכל דורש" (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1.1.2003. החברה עוסקת בייצור ובמכירת מכונות תעשייה כבדות. ביום הקמתה רכשה החברה בניין משרדים (בו שוכנים משרדי ההנהלה) בסכום של 10,000,000 ש"ח. למועד רכישתו יתרת אורך החיים הכלכליים והשימושיים של מרכיב המבנה הוערכה ב- 25 שנים, וערך השייר של מרכיב המבנה בתום תקופה זו הוערך ב- 500,000 ש"ח. השווי ההוגן של מרכיב הקרקע ליום 1.1.2003 הנו 25% מעלות בניין המשרדים.
 2. ביום 1.1.2009, עקב המשבר הכלכלי העולמי, נקלעה החברה לקשיי נזילות. בעקבות זאת, נאלצה הנהלת החברה למכור את בניין המשרדים לחברת "בעת משבר", חברת מימון הידועה בשירותיה המקצועיים, תמורת סכום של 7,500,000 ש"ח. לאותו מועד השווי ההוגן והסכום בר השבה של זכויות הבעלות המתייחסות לבניין המשרדים בכללותו הינו 8,000,000 ש"ח, כאשר החלק המתייחס לזכויות הבעלות של מרכיב הקרקע מהווה 30% מסכום זה.
 3. באותו היום חברה חברה בחזרה את בנין המשרדים (קרקע ומבנה) מחברת "בעת משבר" לתקופה של 16 שנים. על פי תנאי ההסכם תשלם החברה לחברת "בעת משבר" דמי חכירה שנתיים לא צמודים בסך של 600,000 ש"ח מדי שנה החל מיום 1.1.2010. הסכם החכירה בין הצדדים אינו ניתן לביטול. שיעור הריבית הגלום במרכיב המבנה מנקודת ראותו של המחכיר הנו 5.185%. שיעור זה ידוע לחברה. יתרת אורך החיים הכלכליים של מרכיב המבנה ליום 1.1.2009 הוערכה ב- 19 שנים.
 4. ליום 1.1.2009 ערך השייר של מרכיב המבנה לתום תקופת החכירה (1.1.2025), שאינו מובטח על ידי החברה, מוערך על ידי החברה ועל ידי חברת "בעת משבר" ב- 500,000 ש"ח.
 5. ליום 1.1.2009, השווי ההוגן של זכויות החכירה במרכיב הקרקע ובמרכיב המבנה הינו 1,300,000 ש"ח ו- 4,700,000 ש"ח, בהתאמה.
 6. החל מיום 1.1.2009 בכוונת החברה להשתמש בבניין המשרדים עד לתום תקופת החכירה.
- מכונת ייצור:
7. עם התגברות המשבר העולמי, המשיכה חברת "בעת משבר" בביצוע עסקות חכירה נוספות. ביום 1.9.2009, התקשרה חברת "בעת משבר" עם חברת "פלסטיקו" (חברה העוסקת בייצור ושיווק של מוצרי פלסטיק ייחודיים, אשר נקלעה אף היא לקשיים פיננסיים) בהסכם לפיו תמכור חברת "פלסטיקו" לחברת "בעת משבר" את אחת ממכונות הייצור שברשותה, תמורת סך של 1,200,000 ש"ח.
 8. באותו מועד, חברה חברה "פלסטיקו" את מכונת הייצור חזרה מחברת "בעת משבר" לתקופה של 8 שנים, תמורת דמי חכירה שנתיים לא צמודים, בסך של 200,000 ש"ח, אשר ישולמו מדי שנה החל מיום 31.8.2010. עוד הוסכם בין הצדדים, כי בתום שלוש שנים ממועד תחילת החכירה (מיד לאחר ביצוע התשלום השלישי), חברת "פלסטיקו" תהיה רשאית לבטל את עסקת החכירה, תמורת תשלום חד פעמי לחברת "בעת משבר" בסך של 300,000 ש"ח. לחברת "פלסטיקו" מכונות ייצור פלסטיק נוספות, ולא קיימת לה תלות מסוג כלשהו במכונה אותה מכרה וחברה חזרה.
 9. יתרת אורך החיים הכלכליים של מכונת הייצור ליום 1.9.2009 מוערכת ב- 10 שנים (ללא ערך שייר), וערכה בספרי חברת "פלסטיקו" לאותו מועד הנו 1,000,000 ש"ח.
 10. השווי ההוגן של מכונת הייצור ליום 1.9.2009 מוערך על ידי חברת "פלסטיקו" וחברת "בעת משבר" ב- 1,755,895 ש"ח.

11. במהלך שנת 2009 נשאה חברת "פלסטיקו" בעלויות בסך 50,000 ש"ח בגין חיפוש מקורות מימון לשם התקשרות בעסקה הנ"ל. כמו כן, נשאה חברת "פלסטיקו" בחודש אוגוסט 2009 בעלויות שכר טרחת עורך דין בגין עסקת המכירה והתכירה חזרה של מכונת הייצור בסך של 30,000 ש"ח, אשר שולמו במזומן ביום 1 בפברואר 2010 (בגין עסקת המכירה התהוו לחברת "פלסטיקו" 50% מעלויות שכר הטרחה הנ"ל, ואילו בגין עסקת התכירה 50% נוספים).

12. שיעור הריבית התוספתי של חברת "פלסטיקו" הנו 7% לשנה והיא אינה יודעת את שיעור הריבית הגלום בעסקת המכירה.

נתונים נוספים:

13. כל החברות מטפלות בפריטי רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה לפי מודל העלות.

14. כל החברות מפחיתות פריטי רכוש קבוע לפי שיטת הקו הישר.

15. הוצאות/הכנסות ריבית, גם בגין תקופות קצרות משנה, נמדדות בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

16. הנח' כי החכירה מסווגת כמימונית במידה שמתקיימת לפחות אחת מהדוגמאות למצבים לסיווג כאמור המפורטות בתקן חשבונאות בינלאומי 17 ("IAS 17").

17. למעט אם נאמר מפורשות אחרת, לא חלו שינויים באומדנים במהלך התקופות האמורות.

18. החברות עורכות את דוחותיהן הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

נדרש:

1. עסקת חכירת בניין המשרדים

א. קבע/י את סיווג עסקת חכירת בניין המשרדים ליום 1.1.2009 בספרי חברת "מכונה לכל דורש" ובספרי חברת "בעת משבר" (נמק/י את תשובתך).

ב. קבע/י את גובה הרווח / הפסד המידי שיוכר (אם בכלל) בספרי חברת "מכונה לכל דורש" בגין מכירת בניין המשרדים ביום 1.1.2009 (נמק/י ופרט/י את תשובתך).

ג. בגין עסקת מכירה וחכירה מחדש של בניין המשרדים, הצג/י בספרי כל אחת מהחברות (חברת "מכונה לכל דורש" וחברת "בעת משבר") את פקודות היומן בשנת 2009, את היתרות המאזניות ליום 31 בדצמבר 2009 ואת הסעיפים התוצאתיים הרלבנטיים לשנת 2009 (פרט/י את תשובתך).

הערה:

לצורך הצגת היתרות המאזניות בגין עסקת חכירת בניין המשרדים יש להפריד בין יתרות לזמן קצר לבין יתרות לזמן ארוך.

2. עסקת חכירת מכונת הייצור

א. קבע/י את סיווג עסקת חכירת מכונת הייצור ליום 1.9.2009 בספרי חברת "פלסטיקו" ובספרי חברת "בעת משבר" (נמק/י את תשובתך).

ב. קבע/י את גובה הרווח / הפסד המידי שיוכר (אם בכלל) בספרי חברת "פלסטיקו" בגין מכירת מכונת הייצור ביום 1.9.2009 (נמק/י ופרט/י את תשובתך).

ג. בגין עסקת מכירה וחכירה מחדש של מכונת הייצור, הצג/י את פקודות היומן בספרי חברה "פלסטיקו" בשנים 2009 ו- 2010 ואת היתרות המאזניות לימים 31 בדצמבר 2009 ו- 31 בדצמבר 2010 (פרט/י את תשובתך).

הערה:

לצורך הצגת היתרות המאזניות בגין חכירת מכונת הייצור אין צורך להפריד בין יתרות לזמן קצר לבין יתרות לזמן ארוך.

שאלה מספר 3 (20 נקודות):

1. (8 נקודות)
השקעה בנכסים פיננסיים לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 עשויה להיות מסווגת לאחת מ- 4 קטגוריות (כתלות בסוג ההשקעה ואופייה). בהתאם לתקן זה ענה/י ונמק/י על השאלות הבאות:
- א. החברה משקיעה במניות אשר נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב
- (1) הסבר/י לאילו קטגוריות יכולה להיות מסווגת ההשקעה ובאילו תנאים
- (2) האם ניתן לסווג מחדש את ההשקעה מכל אחת מהקטגוריות שצינת ב- 1) לעיל לקטגוריה אחרת – אם כן, באילו תנאים ומהן השלכות המדידה כתוצאה מהסיווג מחדש (במועד הסיווג מחדש ובתקופות עוקבות)
- ב. החברה משקיעה באגרות חוב
- (1) הסבר/י לאילו קטגוריות יכולה להיות מסווגת ההשקעה ובאילו תנאים
- (2) האם ניתן לסווג מחדש את ההשקעה מכל אחת מהקטגוריות שצינת ב- 1) לעיל לקטגוריה אחרת – אם כן, באילו תנאים ומהן השלכות המדידה כתוצאה מהסיווג מחדש (במועד הסיווג מחדש ובתקופות עוקבות)
- ג. כיצד הייתה משתנה תשובתך לסעיפים א' ו-ב' לעיל, אילו החברה היתה מיישמת את התקינה הישראלית לגבי השקעות בניירות ערך (ובפרט את גילוי דעת 44)
2. (4 נקודות)
חברה א' עוסקת בהחכרת נכסים ללקוחותיה, בחכירה תפעולית, כחלק ממהלך העסקים הרגיל. לאור המשבר הפיננסי שפגע גם בלקוחותיה הפוטנציאליים שוקלת החברה להעניק ללקוחות חדשים, שיתקשרו עימה בעסקת חכירה תפעולית חדשה, תמריץ בדרך של אחת מהחלופות הבאות:
- א. תשלום העלויות המשפטיות שהתהוו ללקוח בגין עסקת החכירה בסכום של 1,000 ש"ח ישירות לעורכי דינו
- ב. ביצוע שיפורים במושכר בנכס המוחכר, עבור הלקוח, בסכום של 1,000 ש"ח
- ג. קבלת תשלומי החכירה מהלקוח החל מהשנה השנייה בלבד (ויתור על תשלומי השנה הראשונה)
- כמו כן, הנח/י כי תקופת החכירה הינה 5 שנים ודמי החכירה השנתיים הינם 1,000 ש"ח.
- על בסיס האמור לעיל, איזו חלופה תביא להכרה בהכנסה (וברוח) הגבוהים ביותר מבחינתה של חברה א' בלבד, אשר עורכת את דוחותיה הכספיים לפי IFRS (נמק/י תשובתך)
3. (4 נקודות)
- א. חברה א', אשר עורכת את דוחותיה הכספיים לפי IFRS, עוסקת בהקמת בנייני משרדים ומכירתם. הסבר/י ופרט/י באילו תנאים תכיר החברה בהכנסה על פני תקופת ההקמה של בניין המשרדים ובאילו תנאים תכיר בהכנסה רק בהשלמת הבניין ומסירתו?
- ב. כיצד תשתנה תשובתך ל-א' לעיל אילו היתה החברה מדווחת לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל?

4. (4 נקודות)

לחברה א' (חברה שקלית) נכס כשיר בגינו מהוונות עלויות אשראי/ריבית. חברה א' הנפיקה ביום 1.1.2009 \$100 ערך נקוב איגרות חוב, למימון ישיר של השקעה בנכס הכשיר, תמורת \$100. איגרות החוב תיפרענה כעבור שנתיים. שיעור הריבית הנקוב באיגרות החוב – 10% לשנה. שער החליפין של הדולר לימים 1.1.2009, 31.12.2009 וממוצע לשנת 2009 הינו – 4 ש"ח, 4.5 ש"ח ו- 4.2 ש"ח, בהתאמה. ליום 1.1.2009 שיעור ריבית שנתיית לאיגרות חוב שקליות, לא צמודות, ברמת סיכון זהה ולתקופה זהה, הינו 11%.

מהו סכום עלויות האשראי/הריבית שתהווון חברה א' לנכס הכשיר בשנת 2009 בכל אחד מהמקרים הבאים (נמק/י תשובתך):

- 1) חברה א' עורכת את דוחותיה הכספיים לפי IFRS (IAS 23R)
- 2) חברה א' עורכת את דוחותיה הכספיים לפי תקינה ישראלית
- 3) חברה א' עורכת את דוחותיה הכספיים לפי US GAAP

פתרון שאלה מספר 1 - IAS 11 & IAS 39

שנת 2008 - פרויקט מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS)

הקצאת התמורה לפי שיטת השייר

בש"ח	
9,900,000	סה"כ תמורת ההסכם בניכוי:
	ייחוס למערכת חיובי לקוחות בגין שיחות בסלולר
2,500,000	ייחוס לשירותי תמיכה ותחזוקה לתקופה של שנה למערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS)
1,500,000	ייחוס למערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS)
5,900,000	

חישוב שיעור השלמה על בסיס עלויות פיתוח

בש"ח	
3,000,000	עלויות פיתוח בפועל - שכר מהנדסי פיתוח עלויות צפויות:
1,200,000	עלויות שכר מהנדסי פיתוח ליתרת הפרויקט
400,000	עלויות פיתוח על ידי קבלן משנה
4,600,000	סה"כ עלויות פיתוח

$$3,000K / 4,600K = 65.22\% \quad \text{שיעור ההשלמה ליום 31 בדצמבר 2008}$$

שנת 2008 - מדידת הרווח

בש"ח	
5,900,000	חשבוניות שהוצאו ושולמו בגין הפרויקט
0	חשבוניות שטרם הוצאו/ שהוצאו וטרם שולמו
5,900,000	סה"כ הכנסות הפרויקט
	עלויות בפועל:
3,000,000	עלויות שכר מהנדסי פיתוח
0	עלויות שכר עובדי התקנה
150,000	עלויות חומרה
300,000	רשיונות לתוכנות
11,250	פחת ציוד מעבדה
400,000	מקדמה לקבלן משנה
	תחזית עלויות שכר מהנדסי פיתוח ליתרת הפרויקט
1,200,000	תחזית עלויות שכר עובדי התקנה, חומרה ורשיונות לתוכנות ליתרת הפרויקט
600,000	תחזית פחת ציוד מעבדה ליתרת הפרויקט
12,500	סה"כ עלויות הפרויקט
5,673,750	
226,250	רווח חזוי מהפרויקט
65.22%	שיעור השלמה
226,250 * 65.22% =	רווח לתקופה
147,554	

סעיפי רווח והפסד בגין הפרויקט לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

בש"ח		
5,900K * 65.22% =	3,847,826	הכנסות מביצוע חוזי הקמה
5,673,750 * 65.22% =	3,700,272	עלות חוזי הקמה שבוצעו
	147,554	רווח גולמי מביצוע חוזי הקמה

סעיפים מאזניים ליום 31 בדצמבר 2008

בש"ח		
	300,000	רכוש קבוע - ציוד מעבדה:
	112,500	עלות
300K * 1.5/4 =	187,500	פחת שנצבר
	3,861,250	זכאים בגין עבודות בביצוע:
	147,554	עלויות שהושקעו
3,000K+150K+300K+11,250+400K =	(5,900,000)	בתוספת רווח שהוכר
	(1,891,196)	בניכוי חשבוניות שהוצאו
בגין המרכיבים שטרם סופקו	(1,000,000)	הכנסה נדחית/מקדמה:

פקודות יומן (בש"ח)

3,861,250	1) ח"י חייבים בגין עבודות בביצוע
63,750	ח' הוצאות מחקר ופיתוח - פחת
3,850,000	ז' מזומן/זכאים
75,000	ז' ציוד מעבדה - פחת שנצבר
3,847,826	2) ח' חייבים בגין עבודות בביצוע
3,847,826	ז' הכנסות מביצוע חוזי הקמה
3,700,272	3) ח' עלות חוזי הקמה שבוצעו
3,700,272	ז' חייבים בגין עבודות בביצוע
5,900,000	4) ח' לקוחות
5,900,000	ז' חייבים בגין עבודות בביצוע
4,400,000	5) ח' מזומן
2,500,000	ח' השקעה באג"ח זמינות למכירה
5,900,000	ז' לקוחות
1,000,000	ז' הכנסה נדחית/מקדמה
1,891,196	6) ח' חייבים בגין עבודות בביצוע
1,891,196	ז' זכאים בגין עבודות בביצוע

שנת 2008 - השקעה באגרות חוב שהונפקו על ידי חברת תמר-פון בע"מ

(1) חישוב ריבית אפקטיבית

$PMT = 120,000$ $N = 4$ $F.V. = 2,400,000$ $P.V = 2,500,000$	$Refc =$	3.86%
---	----------	--------------

תקופה	ג.פ.	PMT	הכנסות ריבית	הפחתת פרמיה	ז.ס.
15/4/2008 - 15/4/2009	2,500,000	120,000	96,400	23,600	2,476,400
15/4/2009 - 15/4/2010	2,476,400	120,000	95,490	24,510	2,451,891
15/4/2010 - 15/4/2011	2,451,891	120,000	94,545	25,455	2,426,436
15/4/2011 - 15/4/2012	2,426,436	120,000	93,564	26,436	2,400,000

(2) פקודות יומן (בש"ח)

31.12.2008	ח'	השקעה באג"ח זמינות למכירה	67,906	$2,500K * \{1.0386^{(8.5/12)} - 1\} =$
	ז'	הכנסות ריבית	67,906	
	ח'	השקעה באג"ח זמינות למכירה	32,094	$2,600K - (2,500K + 67,906) =$
	ז'	קרן הון	32,094	

(3) יתרות מאזינות ליום 31 בדצמבר 2008

בש"ח

2,600,000	יתרת ההשקעה באג"ח זמינות למכירה:
32,094	יתרת קרן ההון בזכות:

(4) סעיפים תוצאתיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

בש"ח

67,906	הכנסות ריבית
--------	--------------

שנת 2009 - פרויקט מערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS)

שנת 2009 - מדידת הרווח

בש"ח		
5,900,000	חשבוניות שהוצאו ושולמו	
0	חשבוניות שטרם הוצאו/ שהוצאו וטרם שולמו	
5,900,000	סה"כ הכנסות הפרויקט	
	עלויות בפועל:	
3,000K + 1,700K =	עלויות שכר מהנדסי פיתוח	4,700,000
	עלויות שכר עובדי התקנה	400,000
150K + 500K =	עלויות חומרה	650,000
300K + 200K =	רשיונות לתוכנות	500,000
	עלויות פיתוח על ידי קבלני משנה	400,000
300K * 1/4 * 1/2 * 30% =	פחת ציוד מעבדה בשנת 2008	11,250
300K * 1/4 * 5/12 * 40% =	פחת ציוד מעבדה בשנת 2009	12,500
	סה"כ עלויות הפרויקט	6,673,750
	הפסד מהפרויקט	(773,750)
	שיעור השלמה	100.00%

סעיפי רווח והפסד בגין הפרויקט לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

בש"ח		
5,900K * (100% - 65.22%) =	הכנסות מביצוע חוזי הקמה	2,052,174
6,673,750 * 100% - 3,700,272 =	עלות חוזי הקמה שבוצעו	2,973,478
	הפסד גולמי מביצוע חוזי הקמה	(921,304)

סעיפים מאזניים ליום 31 בדצמבר 2009

בש"ח		
	רכוש קבוע - ציוד מעבדה:	
	עלות	300,000
	פחת שנצבר	187,500
300K * 2.5/4 =		112,500
	חייבים בגין עבודות בביצוע:	
	עלויות שהושקעו	6,673,750
	בניכוי הפסד שהוכר	(773,750)
921,304 - 147,554 =	בניכוי חשבוניות שהוצאו	(5,900,000)
		0

פקודות יומן (בש"ח)

6,673,750 - 3,861,250 =	2,812,500	1) ח' חייבים בגין עבודות בביצוע
300K/4 - 12,500 =	62,500	ח' הוצאות מחקר ופיתוח - פחת
	2,800,000	ז' מזומן/זכאים
	75,000	ז' ציוד מעבדה - פחת שנצבר
	2,052,174	2) ח' חייבים בגין עבודות בביצוע
	2,052,174	ז' הכנסות מביצוע חוזי הקמה
	2,973,478	3) ח' עלות חוזי הקמה שבוצעו
	2,973,478	ז' חייבים בגין עבודות בביצוע

שנת 2009 - שירותי תמיכה ותחזוקה למערכת חיובי לקוחות בגין שליחת מסרונים (SMS)

פקודות יומן (בש"ח)

	1,000,000	ח' מזומן (1)
	125,000	ז' הכנסה נדחית
$1,500,000 * 7/12 =$	875,000	ז' הכנסות ממתן שירותים
$200,000 * 7/12 =$	116,667	ח' עלות מתן שירותים (2)
	116,667	ז' מזומן/זכאים

סעיפי רווח והפסד בגין שירותי תמיכה ותחזוקה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

<u>בש"ח</u>	
875,000	הכנסות ממתן שירותים
116,667	עלות מתן שירותים

שנת 2009 - מערכת חיובי לקוחות בגין שיחות בסלולר

פקודות יומן (בש"ח)

24.8.2009

2,000,000	ח' מזומן (1)
500,000	ח' הכנסה נדחית
2,500,000	ז' הכנסות ממכירת מוצרים
1,800,000	ח' עלות המכירות (2)
1,800,000	ז' מלאי

סעיפים מאזניים ליום 31 בדצמבר 2009

	<u>בש"ח</u>	
$1,500,000 * 5/12 =$	<u>(625,000)</u>	הכנסה נדחית:
	-	

סעיפי רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 - מערכת חיובי לקוחות בגין שיחות בסלולר

<u>בש"ח</u>	
2,500,000	הכנסות ממכירת מוצרים
1,800,000	עלות המכירות

שנת 2009 - השקעה באיגרות חוב שהונפקו על ידי חברת תמר-פון בע"מ

(1) פקודות יומן עד למועד שינוי הסיווג (בש"ח)

15.4.2009	ח'	מזומן	120,000		
	ז'	הכנסות ריבית	28,495	$96,400 - 67,906 =$	
	ז'	השקעה באג"ח זמינות למכירה	91,505		
	ח'	קרן הון	208,495	$2,476.4K - 2,300K + 32,094 =$	
	ז'	השקעה באג"ח זמינות למכירה	208,495		
	ח'	השקעה באג"ח מוחזקות לפדיון	2,300,000		
	ז'	השקעה באג"ח זמינות למכירה	2,300,000		

(2) חישוב ריבית אפקטיבית למועד שינוי הסיווג

PMT = 120,000	}	Refc =	6.58%
N = 3			
F.V. = 2,400,000			
P.V. = 2,300,000			

תקופה	י.פ	PMT	הכנסות ריבית	הפחתת נכיון י.ס
15/4/2009 - 15/4/2010	2,300,000	120,000	151,235	31,235
15/4/2010 - 15/4/2011	2,331,235	120,000	153,288	33,288
15/4/2011 - 15/4/2012	2,364,523	120,000	155,477	35,477

(3) פקודות יומן החל ממועד שינוי הסיווג ועד לירידת הערך (בש"ח)

31.12.2009	ח'	השקעה באג"ח מוחזקות לפדיון	106,125	$2,300K \cdot \{1.0658^{(8.5/12)} - 1\} =$
	ז'	הכנסות ריבית	106,125	
	ח'	הכנסות ריבית	38,860	$106,125 - 2,476.4K \cdot \{1.0386^{(8.5/12)} - 1\} =$
	ז'	קרן הון	38,860	

(4) חישוב עלות מופחתת לאחר ירידת ערך ופקודות יומן

בש"ח				
PMT = 72,000	}	P.V. =	1,776,525	היוון ליום 15 באפריל 2009
N = 3				
F.V. = 1,920,000				
Refc = 6.58%				
$1,776,525 \cdot \{1.0658^{(8.5/12)} - 1\} =$			1,858,496	היוון ליום 31 בדצמבר 2009
$2,300K + 106,125 - 1,858,496 =$			547,629	31.12.2009
			547,629	הפסד כתוצאה מירידת ערך
				השקעה באג"ח מוחזקות לפדיון
$2,476.4K - 2,300K - 38,860 =$			137,540	הפסד כתוצאה מירידת ערך
			137,540	קרן הון

(5) יתרות מאזניות ליום 31 בדצמבר 2009

בש"ח	יתרת ההשקעה באג"ח מוחזקות לפדיון:
1,858,496	יתרת קרן ההון בגין אג"ח:

(6) סעיפים תוצאתיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

הפסד מירידת ערך, נטו מהכנסות ריבית	589,410
$547,629 + 137,540 + 38,860 - 106,125 - 28,495 =$	

שאלה מס' 2

בניין משרדים:

עמדת המבנה וחכירתו מחדש:

ערך הבניין (מבנה + קרקע) בספרים ליום 1.1.2003 :

10,000,000

פחת שנצבר בגין המבנה ליום 1.1.2009 :

$1,680,000 = (7,500,000 - 500,000) / 25 * 6$

ערך הבניין (מבנה + קרקע) בספרים ליום 1.1.2009 :

$8,320,000 = 5,820,000 + 2,500,000$

כיון שהתכנסים לסיווג מרכיב הקרקע כחכירה מימונית אינם מתקיימים (הזכות הקניינית אינה מועברת לחוכר בתום תקופת החכירה),

מרכיב הקרקע יסווג כחכירה תפעולית.

לגבי מרכיב המבנה, תקופת החכירה היא למשך החלק העיקרי של אורך ההיים הכלכליים של, ולכן מרכיב המבנה יסווג כחכירה מימונית.

השווי ההוגן של בניין המשרדים (מבנה + קרקע) ליום 1.1.2009 :

8,000,000

שווי הוגן מבנה-

5,600,000

שווי הוגן קרקע-

2,400,000

סך הפסד "אמיתי" שיזכר בגין המכירה-

320,000

עקודת היום בגין עסקת המכירה בספר החברה:

ה. הפסד מירידת ערך

320,000

ה. מזומן

7,500,000

ה. הפסד מירידת ערך- מרכיב קרקע

150,000

ה. הפסד נדחה- מרכיב מבנה

350,000

התקבל גם פתרון לפיו נדחה ההפסד המיוחס למרכיב הקרקע במלואו, תוך

הנחה מפורשת שהחוכר "מפוצה" בדרך של דמי חכירה נמוכים ממחיר השוק

ז. קרקע

2,500,000

ז. מבנה

5,820,000

פיצול דמי החכירה המימונליים בין מרכיב הקרקע ומרכיב המבנה:

מרכיב הקרקע-

130,000

מרכיב המבנה-

470,000

PMT= 470,000

r = 5.185%

N=16

P.V=

-5,027,308

בגין מרכיב המבנה

ייחוס ההפסד ח"לם אמיתי" למבנה ולקרקע:

בגין המבנה קיים הפסד נדחה בסך של $500,000 * 70\% =$

בגין הקרקע קיים מרכיב הפסד מידי בסך של $500,000 * 30\% =$

תאריך	יחידת פתיחה	תשלום	בגין קח	בגין ריבית	יחידת סגירה
1.1.2009	5,027,308	470,000	209,330	260,670	4,817,978
1.1.2010	4,817,978	470,000	220,184	249,816	4,597,794
1.1.2011	4,597,794	470,000	231,601	238,389	4,366,194
1.1.2012	4,366,194	470,000	243,609	226,391	4,122,584
1.1.2013	4,122,584	470,000	256,241	213,759	3,866,343
1.1.2014	3,866,343	470,000	268,527	200,473	3,596,816
1.1.2015	3,596,816	470,000	283,502	186,498	3,313,314
1.1.2016	3,313,314	470,000	298,202	171,799	3,015,112
1.1.2017	3,015,112	470,000	313,664	156,336	2,701,448
1.1.2018	2,701,448	470,000	329,928	140,072	2,371,520
1.1.2019	2,371,520	470,000	347,035	122,965	2,024,485
1.1.2020	2,024,485	470,000	365,029	104,971	1,659,457
1.1.2021	1,659,457	470,000	383,956	86,044	1,275,501
1.1.2022	1,275,501	470,000	403,864	66,136	871,636
1.1.2023	871,636	470,000	424,805	45,195	446,831
1.1.2024	446,831	470,000	446,831	23,169	0

פתוחות האגף בספרי החברה בגין עסקת החכירה:

1.1.2009	ה. מבנה בחכירה מימונית	ז. התחייבות בגין חכירה מימונית	5,027,308	5,027,308
31.12.2009	ח. הוצאות מימון	ז. ריבית לשלם	260,670	260,670
	ח. הוצאות פחת	ז. פחת שנצבר	314,207	314,207
	ח. הוצאות אחרות	ז. הפסד נדחה	21,875	21,875
	ח. הוצאות בגין חכירה תפעולית	ז. זכאים	130,000	130,000

יתרת מענקיות בספרי החברה ליום 31.12.2009:

יתרת הפסד נדחה	רכוש שוטף 21,875
עלות בנינוי פחת שנוצר	רכוש שאינו שוטף מבנה 5,027,308 314,207 4,713,102
יתרת הפסד נדחה	306,250
ההתייבויות בגין חכירה מימונית ריבית לשלם זכאים בגין חכירה תפעולית	התחייבויות שוטפות 209,330 260,670 130,000
ההתייבויות בגין חכירה מימונית	התחייבויות לזמן ארוך 4,817,978

המעסיקים התמארחים הרלבנטיים לשנת 2009:

הוצאת פחת	314,207
הוצאות בגין חכירה תפעולית	130,000
הפסד בגין ירידות ערך	470,000
הוצאות אחרות (הפסדת הפסד נדחה)	21,875
הוצאות מימון	260,670

טיפול בספרי חברת "בעת חשברה":

המודל הכלכלי של המחנך בעסקת המבונה:

P.V=	PMT= 470,000
	RATE= 5.185%
	N=16
	FV= 500,000
	בין ערך שיר שאינו מובטח

פגודות היום בגין עסקת הרכישה:

ח: מבנה	5,250,000
ח: קרקע	2,250,000

פגודות היום בגין עסקת חכירת המבונה:

ח: חייבים (השקעה בראשו בחכירה)	8,020,000
ז: מבנה	5,250,000
ז: ריבית שט"מ	2,770,000
P.N.	470,000*16+ 500,000=

תאריך	יתרת פתיחה	תשלום	בני הון	בני חבית	יתרת סגירה
1.1.2009	5,250,000	470,000	197,783	272,217	5,052,217
1.1.2010	5,052,217	470,000	208,039	261,961	4,844,178
1.1.2011	4,844,178	470,000	218,826	251,174	4,625,353
1.1.2012	4,625,353	470,000	230,172	239,828	4,395,181
1.1.2013	4,395,181	470,000	242,106	227,894	4,153,074
1.1.2014	4,153,074	470,000	254,660	215,340	3,898,414
1.1.2015	3,898,414	470,000	267,864	202,136	3,630,550
1.1.2016	3,630,550	470,000	281,753	188,247	3,348,797
1.1.2017	3,348,797	470,000	296,362	173,638	3,052,435
1.1.2018	3,052,435	470,000	311,729	158,271	2,740,706
1.1.2019	2,740,706	470,000	327,892	142,108	2,412,814
1.1.2020	2,412,814	470,000	344,894	125,106	2,067,920
1.1.2021	2,067,920	470,000	362,777	107,223	1,705,144
1.1.2022	1,705,144	470,000	381,587	88,413	1,323,557
1.1.2023	1,323,557	470,000	401,373	68,627	922,184
1.1.2024	922,184	470,000	422,184	47,816	500,000

31.12.2009:

בני הנכסות ריבית

ח:	ריבית שט"מ	272,217
ז:	הכנסות ריבית	272,217
ח:	בני קרקע	130,000
ז:	חייבים הכנסות בגין חכירה תפעולית	130,000

יתרת מאזנויות בספרי חברת "בעת משבר" ליום 31.12.2009:

רכוש שוטף	
470,000	השקעה ברוטו בחכירה
470,000	בנינו ריבית שט"מ
	נטו
130,000	חייבים בגין חכירה תפעולית
חייבים לזמן ארוך	
7,550,000	השקעה ברוטו בחכירה
2,497,783	בנינו ריבית שט"מ
5,052,217	נטו
חלק	
2,250,000	עלות

הסעיפים המצאתיים הרלבנטיים לשנת 2009:

272,217	הכנסות ריבית
130,000	הכנסות בגין חכירה תפעולית

מכונת ייצור:

על מנת לקבוע את סיווג החכירה, יש לבחון את אפקטיביות הקנס שיגולה חברת "פלסטיק" לשלם בתום 3 שנים:

עבר נוכחי של התשלומים הנותרים לתועד אפשרות תשלום הקנס:	P.V=	PMT= 200,000
	נש -320,839.48	r = 7%
		N=5

הערך הנוכחי של התשלומים גבוה מערך הקנס (300,000), ועל כן הקנס אינו אפקטיבי (ההנחה היא כי ישולם, והחכירה תסתיים בתום 3 שנים). תקופת החכירה הנה 3 שנים (לעומת 10 שנים יתרת אורך חיים כלכליים של המכונה), ועל כן היא אינה למשך החלק העיקרי של יתרת אורך חיי המכונה.

יש לברר כעת את הערך הנוכחי של דמי החכירה לעומת השווי ההוגן של המכונה
השווי ההוגן המלא של המכונה ליום 31.12.2009

P.V=
נש -1,755,895.39 והוגן

הערך הנוכחי של דמי החכירה הפינימליים ליום 31.12.2009:

P.V=	PMT= 200,000
נש -769,752.57	r = 7%
	N=3
	FV= 300,000

כיון שדמי החכירה הופינימליים אינם מהווים באופן מהותי את השווי ההוגן של המכונה, החכירה תמאג כחכירה תפעולית בספרי שותי ההבחנה. כיון שמדובר בחכירה תפעולית, יש למצע את סך דמי החכירה על פני תקופת החכירה (גם את הקנס), ולהכיר בהם באופן שווה על פני תקופת החכירה (3 שנים).

דמי החכירה המתמצעים השנתיים **300,000** **(200,000*3+300,000)/3=**

פקודת היתום בגין עסקת החכירה בספרי חברת "פלסטיק":

כיון שעסקת החכירה חורה הנה תפעולית, תכיר חברת "פלסטיק" במלוא הרווח ממכירת מכונת הייצור:
יש ליתום את עלויות שבר הטרחה לעסקת המכירה ולעסקת החכירה חורה (50% ו- 50%, בהתאם לנתון)

1.9.2009	ח: מזומן	1,200,000	ד: מכונה	1,000,000
			ז: רווח הון	185,000
			ז: זכאים	15,000

מקדמת היתום בגין עסקת החכירה בספרי חברת "פלסטיק" לשנת 2009:

1.9.2009	ח: הוצאות נדחות בגין חכירה תפעולית	15,000	ז: זכאים	15,000
31.12.2009	ח: הוצאות בגין חכירה תפעולית	100,000	ז: זכאים	100,000
				300000*4/12=
31.12.2009	ח: הוצאות בגין חכירה תפעולית	1,667	ז: הוצאות נדחות	1,667

יתרת מאזנויות בספרי חברת "פלסטיק" ליום 31.12.2009:

רכוש	
13,333	הוצאות נדחות בגין חכירה
התחייבויות	
130,000	זכאים
100,000+30,000=	

פקודת הענק בגין עסקת החכירה בפפר "פליסטיק" לשנת 2010:

1.2.2010	ת: זכאים	30,000	ד: מזומן	30,000
31.8.2010	ת: הוצאות בגין חכירה תפעולית	200,000	ד: מזומן	200,000
31.12.2010	ת: הוצאות בגין חכירה תפעולית	100,000	ד: זכאים	100,000
31.12.2010	ת: הוצאות בגין חכירה תפעולית	5,000	ד: הוצאות נדחות	5,000

יתחת מאזנאות בפפר "פליסטיק" ליום 31.12.2010:

הוצאות נדחות בגין חכירה	רכוש	
	8,333	
	התחייבויות	
זכאים	200,000	$(16 \times 300,000 / 12 - 200,000) =$

פתרון שאלה 3:

1.א.1. ההשקעה במניות יכולה להיות מסווגת לאחת מהקטגוריות שלהלן:
(א) נכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח או הפסד - בתנאי שההשקעה מסווגת כמוחזקת למסחר או אם יועדה לקטגוריה זו בעת ההכרה לראשונה על בסיס התנאים שנקבעו במסגרת תקן חשבונאות בינלאומי 39, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן - IAS 39).
(ב) נכסים פיננסיים זמינים למכירה - בתנאי שההשקעה לא עמדה בתנאים לסיווג לקטגוריה "נכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח או הפסד", או במידה שיועדה לקטגוריה זו במועד ההכרה לראשונה.

2.א.1. בהתאם להוראות IAS 39 במידה שההשקעה במניות סווגה לקטגוריית "נכסים פיננסיים זמינים למכירה" לא ניתן במקרה זה לסווגה מחדש לקטגוריה אחרת. מאידך, בהתאם לתיקון IAS 39 (מחודש אוקטובר 2008) ניתן לסווג מחדש השקעה במניות שסווגה כמוחזקת למסחר מקטגוריית "שווי הוגן דרך רווח או הפסד" לקטגוריית "נכסים פיננסיים זמינים למכירה" בקיומן של נסיבות נדירות. במקרה כאמור, הנכס יימדד בשווי הוגן במועד שינוי הסיווג כאשר כל השינוי בשווי הוגן עד לאותו מועד ייזקף לדוח רווח והפסד. כמו כן, שווי ההוגן לאותו מועד יהווה את בסיס עלותו לצורכי טיפול בתקופות עוקבות כנכס פיננסי זמין למכירה.

1.ב.1. ההשקעה באגרות החוב יכולה להיות מסווגת לאחת מהקטגוריות שלהלן:
(א) נכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח או הפסד - בתנאי שההשקעה מסווגת כמוחזקת למסחר או אם יועדה לקטגוריה זו בעת ההכרה לראשונה על בסיס התנאים שנקבעו במסגרת IAS 39.
(ב) השקעה המוחזקת לפדיון - בתנאי שלחברה כוונה מפורשת ויכולת להחזיק בהשקעה עד למועד הפדיון, וכן למעט אם יועדה לקטגוריית "שווי הוגן דרך רווח או הפסד", סווגה כזמינה למכירה או מקיימת את ההגדרה של "הלוואות וחייבים" (כלומר, איגרות החוב תקיימנה את הגדרת "הלוואות וחייבים", בין היתר, במידה שאינן סחירות).
(ג) הלוואות וחייבים - בתנאי שההשקעה אינה מצוטטת בשוק פעיל, וכן למעט אם ההשקעה מסווגת כמוחזקת למסחר, יועדה לקטגוריית "שווי הוגן דרך רווח או הפסד" או סווגה כזמינה למכירה.
(ד) נכסים פיננסיים זמינים למכירה - בתנאי שההשקעה לא עמדה בתנאים לסיווג לקטגוריה אחרת, או במידה שיועדה לקטגוריה זו במועד ההכרה לראשונה.

2.ב.1 להלן החלופות האפשריות לסיווג מחדש :

א) סיווג בעת ההכרה לראשונה כנכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח או הפסד - בהתאם לתיקון IAS 39 (מחודש אוקטובר 2008) ניתן לסווג מחדש נכס פיננסי שסווג כמוחזק למסחר לכל קטגוריה אחרת (במידה שבאותו מועד הנכס עומד בתנאים לסיווג לקטגוריה כאמור) במידה שההשקעה יכולה הייתה להיות מסווגת כ"הלוואות וחייבים" במועד הסיווג מחדש וקיימת כוונה ויכולת להחזיקה בעתיד הנראה לעין או בהתקיים נסיבות נדירות. במקרה כאמור, הנכס יימדד בשווי הוגן במועד שינוי הסיווג כאשר כל השינוי בשווי ההוגן עד לאותו מועד ייוקף לרווח והפסד. כמו כן, שווי ההוגן לאותו מועד יהווה את בסיס עלותו לצורכי טיפול בתקופות עוקבות בקטגוריה אליה סווג.

ב) סיווג בעת ההכרה לראשונה כהשקעה ממוחזקת לפדיון - במידה שלא קיימת עוד כוונה או יכולת להחזיק בהשקעה עד למועד פדיונה, יש לסווג מחדש את ההשקעה מקטגוריית "השקעה ממוחזקת לפדיון" לקטגוריית "נכס פיננסי זמין למכירה" (מעבר שעלול "להכתיים" את יתר ההשקעות המסווגות כהשקעות ממוחזקות לפדיון). במועד שינוי הסיווג ייוקף להון הפער שבין ערך ההשקעה בספרים לשווייה ההוגן. בתקופות עוקבות תימדד ההשקעה לפי שווי הוגן, כאשר רווח או הפסד הנובע משינוי בשווי ההוגן יוכר ישירות בהון, אולם ריבית שחושבה באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית תוכר ברווח והפסד.

ג) סיווג בעת ההכרה לראשונה כהלוואות וחייבים - בדרך כלל, לא ניתן לסווג מחוץ לקטגוריה זו.

ד) שינוי סיווג מנכסים פיננסיים זמינים למכירה - ניתן לסווג את ההשקעה מחדש לקטגוריית "השקעה ממוחזקת לפדיון" כתוצאה משינוי בכוונה או ביכולת הישות להחזיק בהשקעה עד למועד פדיונה או כיוון שחלפה "תקופת ההכתמה" (שתי שנות כספים). כמו כן, ניתן לסווג את ההשקעה מחדש לקטגוריית "הלוואות וחייבים" במידה שההשקעה יכולה הייתה להיות מסווגת כ"הלוואות וחייבים" במועד הסיווג מחדש וקיימת כוונה ויכולת להחזיקה בעתיד הנראה לעין. בכל המקרים המתוארים לעיל, השווי ההוגן של ההשקעה באותו מועד יהווה את העלות המופחתת החדשה, והסכום שנוקף להון עד לאותו מועד יופחת לרווח והפסד על פני אורך החיים הנותר של ההשקעה לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

ג.1. בהתאם להוראות התקינה הישראלית השקעה במניות או באיגרות חוב סחירות יכולה להיות מסווגת כהשקעת קבע או כהשקעה שוטפת, בהתאם לכוונת החברה (השקעה שאינה עונה להגדרת "השקעה שוטפת" תסווג כהשקעת קבע). לגבי שינוי סיווג - אפשרי בין הקטגוריות ללא הגבלה, במידה והחברה החליטה לשנות את כוונתה לגבי ההשקעה. במידה שההשקעה באיגרות החוב אינה סחירה, היא אינה נכנסת לתחולת ג"ד 44 ולכן תוצג לפי שיטת העלות.

2. כל החלופות המוצגות בשאלה יביאו להכרה בהכנסה וברווח זהים בכל אחת מהשנים (הכנסה של 800 ש"ח מדי שנה). בהתאם לפרשנות מספר 15, חכירות תפעוליות - תמריצים (SIC 15), כל התמריצים בגין חכירה תפעולית יוכרו כחלק בלתי נפרד מהתמורה שהוסכם

עליה עבור השימוש בנכס המוכר, מבלי להתחשב במהות התמריץ, בצורתו או בעיתוי התשלומים. על חברה א' (המחכיר) להכיר בעלות המצרפית של התמריצים כהקטנת הכנסות דמי החכירה על פני תקופת החכירה, בדרך כלל, על בסיס קו ישר.

בהתאם לפרשנות מספר 15 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC.15),

ישויות העוסקות בהקמת נדל"ן נדרשות לבחון האם החסכם הינו בתחולת IAS 18 או בתחולת IAS 11, ובהתאם מתי ראוי להכיר בהכנסה מהקמת הנדל"ן. כאשר הסכם להקמת נדל"ן מקנה לקונים יכולת מוגבלת להשפיע על עיצוב הנדל"ן, או לבצע שינויים מזעריים לעיצוב הבסיסי, יש ליישם לגבי הכנסות מהסכם כאמור את הוראות IAS 18 (כלומר, את תנאי ההכרה בהכנסה ממכירת סחורות). במקרה כאמור, ההכנסה תוכר כאשר השליטה והסיכונים וההטבות המשמעותיים הנובעים מהבעלות על הנדל"ן הועברו לקונה. האמור עשוי להתקיים במועד אחד (לדוגמה, עם השלמת הבנייה ומסירת הנכס) או עם התקדמות ההקמה (כלומר, כל הקריטריונים להכרה בהכנסה מתקיימים בריציפות עם התקדמות ההקמה). מאידך, במידה שהסכם להקמת נדל"ן מקנה לקונים יכולת לקבוע את הרכיבים המבניים העיקריים של עיצוב הנדל"ן, יש ליישם לגבי הכנסות מהסכם כאמור את הוראות (IAS 11). במקרה כאמור הישות תכיר בהכנסה בהתאם לשלב ההשלמה של הפעילות התוזית בהתבסס על הוראות IAS 11.

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל חברה א' נדרשת ליישם את הוראות תקן 2 - "הקמת בניינים למכירה" לגבי הכנסות בגין בניינים למכירה, ולהכיר בהכנסה על פני תקופת הפרויקט, לפי קצב השלמות הפרויקט וקצב מכירתו (נדרש כי שיעור ההשלמה יהיה לפחות 25% ושיעור המכירות יהיה לפחות 50%).

לפי IFRS:

איגרות החוב הונפקו ללא פרמיה או ניכיון.
הוצאות ריבית בגין איגרות החוב: $42 \text{ ש"ח} = 100 * 10\% * 4.2$
הפרשי שער בגין מרכיב הריבית: 3 ש"ח
הפרשי שער בגין מרכיב הקרן: $50 \text{ ש"ח} = 100 * (4.5 - 4)$
סך עלויות אשראי: 95 ש"ח
הריבית השקלית האלטרנטיבית לאיגרות חוב דומות: $44 \text{ ש"ח} = 100 * 11\% * 4$
מפאן שהחברה תהווה עלויות אשראי בגובה הריבית השקלית האלטרנטיבית - 44 ש"ח .

לפי התקינה הישראלית (תקן חשבונאות מספר 3) יש להוון לנכס הכשיר את מלוא עלויות
האשראי בסך 95 ש"ח.

לפי התקינה האמריקנית הפרשי השער לא יהוונו כלל לנכס אלא רק עלויות הריבית בסך
42 ש"ח.